

Helsingfors/Mariehamn 15.10.2013

Nr 31/13

Hänvisning Justitieministeriets skrivelse
20.9.2013, Dnr JM 61/08/2013.

Till Justitieministeriet

Ärende

Justitieministeriet har med hänvisning till 32 § 3 mom. i självstyrelselagen för Åland i skrivelse 20.9.2013 inbegärt Ålandsdelegationens utlåtande beträffande ett förslag till en överenskommelseförordning om skötseln på Åland av vissa förvaltningsuppgifter som gäller skydd för växters sundhet. Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelssäkerhetsverket har inkommit med utlåtande över förslaget. Ålands landskapsregering har samtyckt till överenskommelseförordningen.

Överenskommelseförordningens bakgrund och innehåll

Lagtinget antog 8.4.2013 bl.a. en ny landskapslag om tillämpning på Åland av lagen om skydd för växters sundhet, över vilken Ålandsdelegationen avgav utlåtande 24.4.2013. I utlåtandet fann delegationen, liksom republikens president i beslut 28.6.2013, att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte förelåg. I utlåtandet anförde Ålandsdelegationen dock att landskapslagens 2 § till sitt innehåll är vagt och kan leda till oklarhet vid tillämpningen på olika nivåer och medföra risk för administrativa komplikationer. Enligt nämnda 2 § ska de förvaltningsuppgifter som enligt lagen om skydd för växters sundhet ankommer på riksmyndigheterna på Åland skötas av landskapsregeringen eller någon annan i landskapslag bestämd myndighet till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området. I 1 § i den föreslagna överenskommelseförordningen anges att de förvaltningsuppgifter som enligt den ovan citerade 2 § ankommer på Ålands landskapsregering eller någon annan myndighet som anges i landskapslag överförs på Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som anges i förordningen. Livsmedelssäkerhetsverkets ansvarsområde definieras närmare i överenskommelseförordningens 2 §.

Postadress:

Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN

Telefon:

växel 018-635270

Telefax:

018-635268

Adress i Helsingfors:

Georgsgatan 9 A 4
00120 HELSINGFORS

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt självstyrelselagens 18 § 1 och 15 punkterna har landskapet helt eller huvudsakligen lagstiftningsbehörighet i fråga om jord- och skogsbruk, styrning av lantbruksproduktionen och landskapets myndigheter. Framställning av gifter och fastställande av deras användningsändamål utgör riksbehörighet enligt 27 § 30 punkten i självstyrelselagen, medan försäljning och förvaring av gifter utgör landskapsbehörighet (RP 73/1990 rd s. 77).

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om förebyggande av införsel till landskapet av växtförstörare hör enligt 27 § 33 punkten i självstyrelselagen till riket. Jämlikt 30 § 8 punkten i nämnda lag skall de uppgifter vilka med stöd av lagstiftningen om förebyggande av införsel till landet av växtförstörare samt lagstiftningen om framställning och användning av gifter och som ankommer på en riksmyndighet i landskapet skötas av landskapsregeringen eller någon annan i landskapslag bestämd myndighet. Av förarbetena till 32 § i självstyrelselagen, som gäller överenskommelseförfordningar (RP 73/1990 rd s. 84), framgår att bestämmelsen även innebär en möjlighet att avvika från den kompetensfördelning mellan riket och landskapet som följer av 30 §.

Den föreslagna 2 § berör även näringsverksamhet i fråga om vilken landskapet enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen har lagstiftningsbehörighet med beaktande av vad som stadgas i bland annat 27 § 12 punkten. Enligt sistnämnda punkt är lagstiftningsbehörigheten i fråga om utrikeshandeln förbehållen riket. Den föreslagna 2 § berör utrikeshandeln, då den innehåller bestämmelser om import av makroorganismer. Enligt motiven till självstyrelselagen ska rätten till begränsningar i fråga om utrikeshandeln av andra orsaker än handelspolitiska emellertid bedömas utgående från det rättsområde som åtgärden i sakligt hänseende närmast hänförs till. Såsom ovan konstateras är ärenden som gäller växters sundhet närmast att hänföra till rättsområden som huvudsakligen utgör landskapsbehörighet.

Med hänvisning till det som anförs ovan föreligger det enligt Ålandsdelegationens uppfattning inga hinder för att de i överenskommelseförfordningens 2 § reglerade uppgifterna såsom hörande till landskapets förvaltningsbehörighet i enlighet med 32 § överförs på enligt rikslagstiftningen behörig riksmyndighet.

Finansieringen

Förordningsutkastet innehåller inga bestämmelser om fördelningen av kostnadsansvaret. Självstyrelselagen utgår från att part som enligt självstyrelselagen har förvaltningsbehörigheten även har kostnadsansvaret. Vid överförandet av förvaltningsuppgifter har den mottagande parten ansetts åta sig finansieringen om inte annat anges. Kostnadsfrågan kan lösas t.ex. så att den särskilt anges i en överenskommelseförfordning eller medelst separata avtal mellan behörig riks- och landskapsmyndighet. I justitieministeriets promemoria till den föreslagna överenskommelseförfordningen anges att förslaget inte föranleder några kostnader för staten, eftersom myndigheterna enligt 33 § i lagen om skydd för växters sundhet (FFS 702/2003) förutsätts debitera avgifter i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (FFS 150/1992). Livsmedelssäkerhetsverket har i sitt utlåtande 19.9.2013 bekräftat detta.

Ålandsdelegationens slutsats

Ålandsdelegationen ser inte hinder för att förslaget till överenskommelseförordning i föreliggande form sätts i kraft.

Närvarande

Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Mäenpää och Pellonpää jämte suppleanten Lindholm.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare